

HUMAN RIGHTS ACTION | AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Vrhovni državni tužilac, v.d, gospodin Dražen Burić
Rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva, v.d, gospodin Armin Selmanović

Podgorica, 21.01.2022. godine

Poštovana gospodo,

Akcija za ljudska prava izražava ozbiljnu zabrinutost povodom predugog trajanja izviđaja po prijavama policijske torture, koje su još prije više od godinu i po dana, krajem maja i početkom juna 2020. godine, podnijeli Jovan Grujičić, Marko Boljević i Benjamin Mugoša. Oni su prijavili da su zlostavljani od strane pripadnika Uprave policije s ciljem iznuđivanja iskaza u istrazi „bombaških napada“ na lokal Grand i kuću Duška Golubovića u Podgorici. Grujičić je u međuvremenu pravosnažno oslobođen svake sumnje da je učestvovao u tim krivičnim djelima, a sud je ocijenio da je njegov samooptužujući iskaz iznuđen. Uprkos nalazima i domaćih i inostranih vještaka o zlostavljanju, sva tri predmeta u kojima su pomenuta lica oštećeni još uvijek su u fazi izviđaja, iako je dobro poznato koji policijski službenici su bili nadležni za njih za vrijeme lišavanja slobode.

S obzirom da je ista tužiteljka u Osnovnom državnom tužilaštvu bila nadležna za krivično gonjenje Grujičića, koji je u međuvremenu pravosnažno oslobođen te optužbe, kao i za istragu njegovih prijava policijskog zlostavljanja, u početku je došlo do sukoba interesa koji se negativno odrazio na djelotvorno procesuiranje torture.

U predmetima oštećenih Grujičića i Boljevića poslednji osumnjičeni saslušani su još u oktobru 2021. godine. U vezi predmeta oštećenog Mugoše, nemamo informacije da je išta preduzeto.

U međuvremenu, pošto je Grujičić oslobođen optužbi za učešće u „bombaškim napadima“, direktor Specijalne psihijatrijske bolnice „Dobrota“, Petar Abramović, pravosnažno je osuđen da je na Grujičićevom suđenju lažno svjedočio, priznajući izvršenje tog krivičnog djela. Presudom je utvrđeno da su Grujičića iz kancelarije Abramovića, 25.5.2020. godine maskirani službenici policije odveli u CB Podgorica radi prikupljanja obavještenja. Ovo je učinjeno bez pisane saglasnosti ljekara da pacijent može da se ispita od strane državnog tužioca, koja je zatim data retroaktivno - dan nakon što je Grujičić bio izložen zlostavljanju.

Strani eksperti, koje je HRA angažovala zahvaljujući podršci Dobrovoljnog fonda UN za žrtve torture, utvrdili su da su tragovi torture u vidu “fizičkih i psiholoških simptoma” koje su zapazili prilikom pregleda Grujičića i Boljevića “visoko konzistentni” sa njihovim navodima da su mučeni u policiji udarcima, elektrošokovima, ponižavanjem i zastrašivanjem. Eksperti su kod Jovana Grujičića utvrdili da su hematomi na tijelu Grujičića mogli nastati u vrijeme koje je proveo u policiji, kao i da je povrijeđen elektro-šokerom. U slučaju Boljevića, strani eksperti su potvrdili nalaz domaćih vještaka da je imao vidljive hematome na tijelu posle izlaska iz policijskog zadržavanja i potkrijepili su nalaz i psihijatrijskim vještačenjem koje je pokazalo postojanje i post-traumatskog stresnog

poremećaja. Svi ovi nalazi su prevedeni i krajem juna prošle godine dostavljeni nadležnom tužilaštvu.

Uprkos svemu tome istraga po navodima mučenja se ne sprovodi djelotvorno, jer do danas nije dovela do bilo kakvih konkretnih rezultata.

Državno tužilaštvo je sa ispitivanjem četiri osobe (Miloša Vučinića, bivšeg načelnika kriminalističke policije CB Podgorica, Srđana Koraća, načelnika za krvne delikte CB Podgorica, njegov pomoćnik Nenada Peruničića i inspektora Ljubiše Strikovića, takođe zaposlenog u odjeljenju za krvne delikte) započelo tek nakon deset mjeseci. Protok ovolikog vremena je apsolutno neopravdan, ako se uzme u obzir da je odmah nakon hapšenja Grujičića njegova majka, zahvaljujući efikasnom postupanju Savjeta za građansku kontrolu rada policije, dobila zvaničnu dokumentaciju s imenima 11 policijskih službenika koji su prema Jovanu postupali za vrijeme njegovog zadržavanja u CB Podgorica.

Dakle, iako su imena službenika koji su postupali prema Jovanu, bila poznata odmah nakon njegovog hapšenja, do danas, godinu i po dana kasnije, nije došlo ni do pokretanja istrage u odnosu na bilo koga. Smatramo da je time očigledno prekšen međunarodni standard apsolutne zabrane zlostavljanja, i zbog čega zahtjevamo vašu hitnu reakciju, posebno jer se nedjelotvorno istraživanje prijava torture ponavlja (podsećamo na odluke Ustavnog suda u predmetima oštećenih Mija Martinovića, Branimira Vukčevića, Momčila Baranina, Braslava Borozana).

U slučaju Marka Boljevića, iako je državna tužiteljka odmah po prijemu krivične prijave 26.5. naložila vještačenje njegovih tjelesnih povreda, koje je pokazalo da na njegovom tijelu ima povreda koje odgovaraju navodima o zlostavljanju, nije naloženo i njegovo psihijatrijsko vještačenje. Strani eksperti su uzimajući u obzir dijagnostikovani post-traumatski stresni poremećaj, psihološke simptome, kao i znakove fizičke traume (nasumično raspoređene modrice i ekhimoze po cijelom tijelu i tri para tragova na desnom kuku), zaključili da su njihovi nalazi visoko konzistentni sa navodnom torturom i zlostavljanjem tokom hapšenja 25. maja 2020. godine.

Na samom početku istraga nije sprovedena hitno i ažurno jer Boljevićev advokat prvih mjeseca dana nije mogao da izvrši uvid u spise predmeta, zato što je državna tužiteljka bila na odmoru, što ukazuje na to da se u ovom vremenskom periodu, koji je ključan za efikasno vođenje istrage, dalje istražne radnje nisu ni sprovodile.

Marko je u svojstvu svjedoka - oštećenog saslušan tek 21.8.2020. godine, odnosno, skoro tri mjeseca nakon njegove prijave o mučenju od strane policijskih službenika. Nakon njega, 11.9.2020. godine kao svjedok saslušan je i njegov otac Goran Boljević koji je bio prva osoba koja je vidjela Marka nakon zlostavljanja od strane policije.

Ombudsman je u svom mišljenju od 20.11.2020. godine utvrdio nečovječno i ponižavajuće postupanje prema Boljeviću, i uputio preporuku Upravi policije da bez odlaganja preduzme mjere za identifikaciju i utvrđivanje odgovornosti svih policijskih službenika koji su 25.5.2020. godine u odnosu na njega prekoračili svoja ovlašćenja. Međutim, to je učinjeno tek nakon 13 mjeseci, što predstavlja neprimjereno dug vremenski period, jer su i Uprava policije, a i državno tužilaštvo morali znati i prije toga ko je bio zadužen za postupanje prema Boljeviću u CB Podgorica.

Još jednom napominjemo da su i u slučaju Grujičića i Boljevića poslednji osumnjičeni saslušani prije više od tri mjeseca, a da do sada nije donijeta naredba o sprovođenju istrage protiv bilo kog osumnjičenog, niti je došlo do podizanja neposrednih optužnica. Ovakvo odugovlačenje i držanje predmeta u fazi izviđaja samo omogućava da osumnjičeni za najteža kršenja ljudskih prava i dalje ostaju na svom poslu i vrše službene dužnosti, što u potpunosti obesmišljuje apsolutnu zabranu mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja.

Očekujemo od vas da u skladu s Vašim ovlaštenjima preduzmete hitne mjere da u ovim predmetima dođe do procesuiranja svih odgovornih policijskih službenika za zlostavljanje trojice oštećenih, uključujući i onih državnih službenika koji su to zlostavljanje prikrivali.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević
izvršna direktorica

